

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitltér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések
hirdetések bég-
mentesen küldendők

Kéziratok nem kiat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A mi kaszinóink.

(*) Most még így említjük, de alapos reményünk van, hogy rövid pár hó leforgása után már csak kaszinóról kell megemlékeznünk, ha társadalmi, közművelődési, kulturális életünk ezen egyik számottevő, ponderáló intézményéről lesz szó.

Igenis van reményünk erre, mert örömmel észleltük, hogy lapunk egyik előző számában megjelent, a két kaszinó egyesülésének kérdését szellőztető cikkünk nem volt egészen kiáltó szó a pusztában. Örömmel láttuk, hogy a kérdést a jelenleg fentálló két kaszinó mérvadó tényezői discussio tárgyává tették, a kérdés elől nem zárkoznak el oly mereven, mint tették volna talán egy év előtt — nem tartják lehetetlennek a cél megvalósulását, — mind több és több oldalról halljuk, hogy bizony ennek ideje lenne... és ez már felsiker!

Hírlapírói kötelességünknek vélünk eleget tenni és városunk közönségének közös érdekét véljük szolgálni, ha a felvetett eszmét nem hagyjuk elpótványosodni, hanem tollunkkal útjuk a vasat, amíg meleg.

Nem győzzük ismételten és eléggé hangsúlyozni e helyen, mely elvégre is a nagy közönség foruma, hogy az egyesülésre kedvezőbb időpont soha nem volt. Társadalmi ellentetek, nehezebb természetű és eltérő nézeteltérések ez idő szerint nem háborgatják társadalmunk belétét, a mindennapi apróbb elvi differenciák pedig jól és kinek-kinek nézete, gusztusa szerint megoldhatók

a zöld asztalok mellett, hiszen rendelkezünk egy néhányval városunkban, és ezekért a sokak mondhatni nagy többség által ohajtott és megértnek ítelt egyesülést elodázni nem szabad.

Ha ezt tennők, vételnők magunk és a közjó ellen, vételnők nevezetesen a közművelődés és kultura ellen, melyet minden vonalon, minden magyar embernek erkölcsi kötelessége előmozdítani, fejleszteni és pedig a modern kor igényeinek megfelelően mind fokozottabb mérvben, — már pedig szükségtelen bővebben fejtegetni, hogy mindez sokkal könnyebben elérhető vallvetett, együttes működéssel, mint ha szétforgácsoljuk erőnket, arra való tehetségünket, jó indulatunkat, és mindezt miért? ... egy kis hiúságért; mint mikor a gyerekek zivakodás után szeretnénk már ismét együtt játszani, de egyik sem akar kezdeményező lenni!

Nos hát ne is legyen egyik sem a kezdeményező, ne vethesse soha egyik se a másik szemére, hogy ő engedett. Ezt nem kívánjuk; multja van mindkettőnek, nagy nevekhez fűződnek emlékeik; nem szükséges egyiknek sem megtagadni multját, emlékeit. Egyszerre kell megfogamzania, kikapattannia az eszmének mindkettőben és ha talán egyes egyének idegenkednek az eszmétől, — a mit, jó lélekkel mondjuk, nem hiszünk, — nos, az az esetleges illető vessen magára, ha egymaga marad, egyeseknek akadályul szolgálni nem szabad, egyest a nagy többség akadályának ne ismerjen el!

Ime, benne vagyunk a milenniumi év derekán, mindenütt, bármerre tekintünk, kisebb-nagyobb alkotással teszik maradandóvá ez év emlékét; milyen szép, milyen lelekemelő lenne, ha intelligens társadalmunk is létesítene egy mindnyájunkra kiható szép alkotást és lehetővé tenné, hogy a milenniumi év végére „egy akol, egy pásztor“ legyünk!

Ismétlem, nem kívánjuk, hogy valamelyik precizírozott kezdeményező legyen, azt sem tartjuk elegendőnek, hogy mindenik kaszinó csak a saját kebelében tárgyalja az ügyet, a hosszadalmasság, túlságos fontoskodás megülő betűje lehetne az egész életrevaló eszmének. Mi más megoldást ajánlunk. Van elég intelligens és indifferens polgártársunk, ki tagja mindkét kaszinónak, — vegyék egyelőre ezek kezükbe az ügyet, beszéljék meg mindkét helyen a tényezőkkel, hányják, vessék meg a lehetőségeket, és mikor eléggé megértnek látják az eszmét, gyűjtsék össze a két kaszinó tagjait egy barátságos beszélgetésre fehérek asztalok melle, hol vidámabbak a kedélyek, kevesebb a szenvedelem, és nem tartjuk lehetetlennek, hogy asztal-bontáskor csak azért fog szétmenni a társaság, hogy másnap egy fedél alá gyűljön egybe, hogy ki-ki izlése és hajlama szerint keresse a szórakozást.

Két fontos körülményre azonban már most felhívjuk azok figyelmét, kik remélhetőleg hajlandók lesznek a társadalomnak, köznek megtenni ezen szolgálatot.

Egyik az, hogy a milennium emlékére és örömeire egyesítendő kaszinó új címzet kell

TÁRCZA.

Szent István palástja.

Dicső, emlékekben oly gazdag multunk egyik legnevezetesebb ereklyéje Szent István palástja. Nem tudok nemzetet, kivéve a magyart mely hatalmának közel kilencszáz éves látható jelvényeit ma már fölmutatni képes volna. Vannak a koronázási palásttal egykoru emlékek, de ezeket magán, vagy nyilvános gyűjtemények őrzik mint értékes ritkaságot, s a mennyiben olyanok, hogy hatalmi momentum is fűződött hozzájuk, a mi által hasonló társaik közül kiemelkedtek, ezt csak a történelem lapjai tartották fenn a mi számunkra. Mondhatnám, hogy az élet kiöltözött belőlük.

Szent István palástjáról a megboldogult tudós, Ipolyi püspök irt legutoljára kimerítő értekezést a m. tud. akadémia ama nagy munkájában, mely a magyar koronázási jelvényekről jelent meg 1886-ban. Nekem a minap, Szilágyi József koronaőr jóakaratu és szives előzékenysége folytán, volt alkalmam e palástot látni, s mivel az most a szent koronával s egyéb jelvényekkel együtt nyilvánosan ki lesz állítva, beható megtekintése azonban a helyi viszonyok után itélve alig lesz lehetséges, de az előbb említett munka

sem forog közkézen: talán nem lesz érdek nélkül való, ha a nagy közönséget eleve tájékoztatom e nevezetes darab felől.

A kik netán ismerik a Pallas nagy lexikonjában található színes rajzát, meglepetéssel fogják látni, hogy mennyire más az eredeti, mennyivel szebb, pompásabb. A minden magyar ember lelkét megható nagy nemzeti eszmétől, mely vele elválaszthatlanul összeforrott s első sorban felmerül, egészen eltekintve, a palást mint műtárgy a legrégebbek s a legszebbek közé tartozik, mely egyáltalában ismeretes e korból. A bécsi kincstárban őrzött császári köpeny talán hatásosabb, a Szent Péter-templom sekrestyéjében levő császári dalmatika esetleg kecsesebb; de ugy az egyiket, mint a másikat fölülmulja a mi koronázási köpenyünk a kompozíció nagyszerűsége, harmóniája, a kivitel tökélye s a színhatás nemes volta által. Kiterítve, szemünket szívárványszerűen változó bíbor, viola, zöld és kék reflexekkel tündöklő alapja kapja meg, melyből a diszkrét, de azért még mindig fényes és gazdag aranyhimzés föl-fölcsillámlik, mint a galambnak a nyaka, ha sűti a nap sugara. E szép színhatás egy részét persze az időnek kell tulajdonítani, mert közelről megvizsgálva, látjuk, hogy az évszázadok itt sem haladtak el

nyomtalanul. Az utólagos öltések egész serege, mondhatni egész ezrei tartják össze az eredeti selymet, melynek mintáját is csak gondos kutatás után lehet meghatározni. Ez eredetileg bíborszínű selyem damaszt volt, u. a. bíbor, a melyet regtől fogva készítették a Keleten, majd Szciziliában a szaraczenok, egész a XIV. század végéig, s mely korántsem a mai értelemben vett bíbor, azaz tüzes yörös, hanem inkább sötét, violás szín. Mustráját az alapba szőtt négy, csillag formájára elrendezett levelű rózsza alkotja vízszintes sorokban egymás mellett; tehát csikos szövet volt, a csikok a szövet szelvényben futottak. A palást két egész szélből készült s a sarkokon van megtoldva. Volt-e a zöld rózsák között valamelyes más, elűtő színű egyéb minta, azt szinte lehetetlen megmondani. A selyem, ugy látszik, már korán foszlott. A jobb sarokban egy más, XIV. századbéli, viola alapu, leveles mustrájú selyemmel van kifoltozva; sőt, ugy látszik, erre varrták föl először az egész palástot, mert valahány helyen kikopott, ugyane szövettel találkozunk.

Gyönyörű és pompás himzés, mely minde-
nestül arany. A szála vörös selyem; erre
szinarany van csavarva, tehát sem nem
selyemre csavart ezüstözött szíjjacska, a ren-

kapjon, a régi czimről mindkettőnek le kell mondania, mert ha valamelyik ezen ágában a dolognak merev álláspontot foglalna el, ezen is könnyen hajótörést szenvedne az egész buzgalom, mert a végén azt egyikőtől sem lehet kívánni, hogy a másik kedvéért és javára mondjon le saját cziméről. Az pedig egyiknek sem szolgálna kisebbségére, ha egy új, közös czimben állapodnak meg.

Ajánljuk ujolag is magunk részéről a „nagyenyedi kaszinó” elnevezést.

Másik az, hogy egyesülés esetén olyan helyiségről kell gondoskodni, mely teljesen és minden irányban megfeleljen a célnak, mert ha az egyesülés tényleg megtörténik, legalább is 200—250 tagra kell számítani emnyi résztvevő pedig, különösen a téli hónapokban, tágas helyiséget igényel, különben nincsen meg a kényelem és fesztelenség, mely pedig egy modern kaszinónak elengedhetlen feltétele.

Nézetünk szerint feltétlenül szükség lenne egy tágas olvasó-teremre, egy szintén tágas társalgó-teremre, mely egyszersmind billiárd-szobával és könyvtárral szolgálhatna, és legalább 3—4 kisebb, 2—3 asztalra berendezhető kártyaszobára, hogy a megfelelő kártya-pártikat ki-ki hajlama és tetszése szerint alakíthassa meg és emellett magát fesztelentül, jól találja.

A mostani kaszinók egyike sem felel meg ezen kívánalmaknak és helyiségeik csakis szükségből jök, és nem fog megfelelni remelt egyesülés esetén a városház új épületében e célra kijelölt új helyiség sem, mely ezen esetben szintén szűk lenne. No de hát egy kis jó akarattal könnyen kaphatunk megfelelő helyiséget, melyre alkalom adtan reá is tudunk mutatni; addig pedig ne sajnáljuk a fáradságot a kívánatos eszme megvalósítása érdekében!

A királyi palota alapkövének letétele.

A megállapított időben és rendben folyt a hó 6-án a lélekemelő ünnepély — írja

des ciprusi szál, a minőt akkortájt szelében használtak, sem nem aranyozott ezüst, a minő a XV. századtól fogva napjainkig divik. Már ez a körülmény is mutatja, mily fejedelmi tárgy a mi palástunk. A himzés Krisztus dícsőséget és diadalát ábrázolja a mennyeiben és a földön főbb mozzanataiban. A kompozíció tengelye egy középső, függőleges sáv, (aurifrisia), melyből jobbra és balra egy-egy keskeny sáv indul ki negyvenöt foknyi szög alatt, együtt a szokásos kereszt forma.

Az ekként képezett háromszög esuesában a dícsőséges Megváltó, tojásdad, hegyesvégű mezőben, az u. n. mandorlában. Jobbra, valamivel följebb, a Majestas domini, balra a szent Szűz. Körülöttük az angyalok s az evangelisták jelvényei. Krisztus fölött lebeg a galamb formájú szent lélek. A kereszt részeit futó két ágában szárnyas angyalok himezvek. Ezek alatt nyolcz-nyolcz prófeta és közöttük a közepén, ismét Krisztus.

Az apostolok é sora alatt vonul végig félkörben egy sűrűn aranynyal himzett szalag, rajta kék selyemmel himzett e fölírat olvasható: Casula hoc data et operata ecclesiae S. Mariae sitae in civitate Alba anno incarnationis Christi MXXXI. indictione XIV. Stephano rege et Gisla R. A fölírat alatt az apostolokat látjuk, itt is Krisztus a központ és végül a palást szegélyén az egyház

a „P. C.” Magyarország királya letette új otthonának alapkövét. A régi várak már nagyon kicsiny, csak ideiglenes tartózkodásra szolgálhatott és a főhercegek többnyire nyilvános szállodákban voltak kénytelenek megszállni.

A királyi várak szűk volta lehetett az oka annak is, hogy Magyarország királya Budapesten csak ideiglenesen tartózkodhatott és hogy a királyi család itt csak a legritkább esetekben jöhetett össze.

Jövőre miadéz másként lesz. A nagyszerű ezredéves ünnepélyek határkövet képeznek a magyar nemzet közeletében. Király és nemzet közt a közvetlen érintkezésnek ezen túl senki és semmi sem áll útjában. A korona viselője részt vesz az előkelők örömeiben és elmegy a nép közé, ahol az mulat. A nép szavának nincs szüksége pártfogásra, hogy a trón lépcsőjéhez jusson. Bánffy miniszterelnök ígéretéhez képest eltüntetett minden árnyékot és a legritkább összhang uralkodik király és nemzet közt.

A közelet minden jelese ott volt ama ház alapkövének letételénél, melyet a legelső magyar ember épít magának. A hercegsprímás megáldotta az alapkövet, a királyt és a nemzetet. A király pedig, aki állandó otthon alapított, az alapköbe helyezett okmány által a magyar nemzet szívében emelt magának emlékoszlopot, melynel marandóbbat, elmulhatatlanabbat sem érezből, sem köből emelni nem lehetett volna, mert ez az okmány szóról-szóra így hangzik:

„Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya. Kedvelt Magyarországnak állami életének ezredik évfordulóját ünnepli, amidőn ezen alapkövet leteszszük, hogy az elmúlt idők történeti eseményei által megszentelt eme helyen emelkedjék a magunk és utódaink fejedelmi otthona. Az ezeréves mult magasztos örömetől lelünkben áthatva, a jelen pillanatban is buzgón fohászunk Istenhez, árássa áldását Hazánkra és hű

első nevezetes vértanút, valamint Szent István királynak, Gizella királynőnek és Imre fiúknak képeit. Ez utóbbi csak föltevés, mert felirat nincs mellette.

A himzés, mint említtem, aranszállal készült, az akkori sűrű, egymás mellé szurt lapos öltéssel, az u. n. point couché, mely a szövet benyomását kelti a nézőben s nagyobb, egyöntetű felületeket szolgáltat. Valószínűleg gyöngön le van kalapálva, hogy fényesebb legyen, amint az szokásban volt. Ez szolgáltatja mintegy az alapot a részletekhez, melyek belől vannak s vagy akként jutnak kellő kifejezésre, hogy pl. a körvoalakat öltik végig vörös selyemmel, vagy akként, hogy felemás arany és vörös selyemszállal varrják ki, vagy végül akként, így a lomdiszítmenyeknél, hogy az inda hajlását követve fonyást utánoz a tü. Ekként az arany pompás hatása nem szenved csorbat, a mellett, hogy a felületek is tagozottak. Imitt-amott még leveleket, ablakokat stb. is himeztek, kék sárgás barna és zöld selyemmel, ami sokszor az alapszövetet van hivatva pótolni s egyszerűbb eljárás, mint ha az illető helyet ott kihagyják.

Művészi szempontból legremekebb része a himzésnek a félköri sáv, mely az apostolokat foglalja magában oszlopos, ívezetes, tornyos architektura közepette, trónus forma karosszekken ülve s számos, részben mozgásban

magyar nemzetünkre, hogy egyesült erővel az ország javára és népeink boldogítására jövőben is sikeresen munkálkodván, királyi lakunkban, amelyet a Mindenható segedelmével fölépítendők vagyunk és az országban állandóan jólét és meglegedés honoljon. Kelt Budapest székesfővárosunkban, ezernyolczszázkilenczvenhatodik évi június hónap hatodik napján. Ferencz József s. k.”

Találja meg útját ez az okmány az öröm és lelkesedés szárnyain e dicső haza minden gunyhójába és az okmány teremtőjének ki-ki emeljen szívében örök emléket, mert őszintebben és becsületesebben ebben az országban még senki meg nem érdemelte.

A Bethlen-kollégium előjáróságának szózata.

(Folytatás.)

E nyugodt és zavartalan munkálkodhatás reményével és az egyházkerület inémt hozott határozatának méltán igényelhető állandóságában bizva, intézkedett főiskolánk előjárósága, a Mlgs Igazgatótanácsnak a legapróbb részletekig körültekintő helybenhagyásával, az íránt, hogy theologiai akadémiánk, a még hiányzó rendes tanerők kilátásba helyezett megválasztásáig is, akadálytalanul és hiány nélkül folytathassa működését. Így történt, hogy Előjáróságunk a Mlgs. Igazgatótanács jóváhagyásával a már meglevő tanerők mellé még három rendkívüli tanerőt alkalmazott, s theologiai akadémiánk 1895. szeptember elején, a kellő tanerőkkel ellátva, működését tovább folytathatta. Az egyházkerület határozatának részben való végrehajtását foglalta magában az is, midőn a Mlgs. Igazgatótanács Előjáróságunk fölérjesztésére az ideiglenes erőkkal betöltött három tanszékre pályzatot hirdetett.

És mégis mi történt? E kérdésre megadja a feleletet ugyancsak a Mlgs Igazgatótanácsnak ezen ügyben készített ama „határozati javaslata”, mely a folyó évi április

lévő alakokkal környezetben. Látszik, hogy ez utóbbi részleteknél, t. i. az architektúránál s a profán alakoknál, a művészt nem kötötte többé a szentesített felfogás, a merev, meghatározott minta. Minden oszlopot más czifraság borít, diskkrét, szines selyemmel kivarva, egyik szebb a másiknál; más részleteket szines foltok mozaikszerűen élénkítettek és a valóságos élet pezseg ama apró harezosokban, a kik a tornyocskák felett lépdelnek és mozogódnak.

Szt. István és Gizella képei a közepén találhatók, de nem tekinthetők arcképeknek, egyszerűen emberek sémái, akiket csak a fölíratok: Gisla regina, Stephanus rex avatnak azokká, akik. A palást, sajnos, már nem ép. Eltekintve attól, hogy eredetileg harang alakú kazula volt, nyilvánvaló, hogy minden oldalról megnyírták. Legtöbbet vettek el elejéből, balról. A szegélyéből is hiányzik legalább 3 centiméter, ha nem több.

A hagyomány tudvalevőleg azt tartja, hogy e palástot Gizella királynő himezte, és ezt látszik megerősíteni a rajta lévő dedikáció. S ebben a föltevésben van valószínűség. A fejedelmi nők egész sora tanította a himzés művészetét a középkorban vagy gyakorolta maga. Nagy Károly anyja és leányai kiváló ügyességet fejtettek ki e téren. Nővére, Szent Gizella, több monostort alapított, ahol tanította a himzést. Judith, Kopasz

11-ére összehívott rendes e. kerületi közgyűlés alkalmával felszínre került sajnálatos, de természetes konfliktusnak lett a szülő oka.

Előjáróságunknak a kerületi gyűlésen jelen levő tagjai és mindazok, kik a Bethlen-kollégiumnak majdnem három évszázon keresztül mindig sértetlenül fennállott és minden megcsorbitással szemben egész erővel védett jogait s úgy nemzeti, mint egyházi életünk fejlődésével szorosan összekapcsolt nagy érdekeit a már letűnt két évtíz alatt vívott harczaiban önzetlen önadaadással védelmezték, el nem titkolható megdöbbenéssel fogadták a Mlgs. Igazgatótanácsnak azon a szó szoros értelmében meglepő „határozati javaslatát“, mely szokatlan és az alkotmányos élet felfogásával merőben összeegyeztethetetlen módon nem kevesebbet akart elérni, mint azt, hogy a kerületi közgyűlésnek néhány hóval előbb éppen a Mlgs. Igazgatótanács koncilians előterjesztése alapján hozott határozata és a főpásztori jelentésben ünnepélyesen kimondott nyilatkozat teljes ignorálásával egy olyan intézet élete fölött mondassék ki a halálos ítélet, amelyet fejedelmi akarat és az országos rendek jóváhagyó közegyetértése hozott létre, és amely intézet éppen az utóbbi pár évtíz alatt erdélyi egyházkerületünk papjainak kiképzését oly magas színvonalra emelte, amilyen azelőtt soha sem állott, és amely a testvér egyházkerületek elismerését is méltán kiérdemelte.

Jól tudjuk mi, főtisztelettű Egyházkerület, hogy az 1873. óta egyházkerületünkben, éppen a Bethlen-főiskola theologiai akadémiaja miatt, folyó harc a küzdő feleket immár teljesen kifárasztotta és nem kevés számmal vannak, kik a békét egyházkerületünknek bármi áron megszerezni és biztosítani szeretnék. Főiskolánk előjárósága szintén őszinte lélekkel óhajtja, hogy véget érjen a belviszály, mely alkotó erőnket megbénítja, s a külvilág előtt nemcsak gyöngeségünk szomorú, hanem egyházi beléletünk sötét képét mutatja fel; ámde azt is

érzi és tudja, hogy a nagy alapítótól öröklött szent kötelessége mit parancsol neki; s e ki nem oltható tudattól és érzeletől áthatva, ámbár a harcot soha sem kereste, de soha sem is békülhet ki azzal a gondolattal, hogy főiskolánk fejedelmi alapító leveleken, országos törvényhozáson alapuló és majdnem három százados gyakorlat által szentesített jogainak és létérdekei jelentékeny részének feláldozásával járuljon hozzá a béke megszerzéséhez. A kötelesség-szegők, hűtlen sáfárok békéje, megalkuvása lenne ez.

Ünnepélyesen kijelentjük és hangsúlyozzuk, hogy a békebontók most sem mi vagyunk és azok lenni jövőben sem fogunk. De a mi útunkat, melyről le nem térhetünk, bárminek legyenek az akadályok, melyekkel találkozunk, határozottan és egyenesen megjelölték a nagy fejedelem alapító levelei, az országos törvény, a főiskola története és meggyőződésünk.

1. A Bethlen Gábor fejedelem alapítványa képezi ma is a főiskola vagyonának javarésztét. Az általa adományozott „enyedi dominium“, mely az enyedi, felenyedi, miriszlói, muzsinai, henningsfalvi, miklóslaki, décei, besenyői és hidasi birtokrészeket foglalta magában, jóval meghaladja az egy millió forint értéket. Ezen dominium tulajdonosává az alapító fejedelem egyenesen és megnevezetten az ő nevére nevezett kollégiumot tette, midőn 1629. szeptember 2-án kelt alapító levelében ekként intézkedett: „A már megnevezett kollégiumot vezessétek ezen dominium birtokába és mint örökös birtokosnak adjátok azt át neki.“

Kollégium nevezete alatt hogy mit értett, ő maga mondja meg, midőn ugyancsak ezen alapító levelében így szól:

„Szerencsés országulásunk kezdete óta legelső gondunk az vala, hogy úgy isten igéjének szolgálói, mint a tudományok professorai, a kegyes élet emelésére és az ifjuság nevelésére kellő számban legyenek; azért akartuk vala

a gymnasium és az ev. reformált vallásu iskolák kollégiumát alapítani.“

Akár a gymnasium, akár a theologia akadémia tehát szerves alkotó részét képezi a Bethlen-főiskolának, s bármelyik szakíttasék ki: főiskolánk megszűnik az alapító értelmében vett „kollégium“ lenni.

A Bethlen Gábor fejedelem alapító levele sem hagy tehát kétségben a felől, hogy az általa hagyott enyedi dominium birtokosa nem lehet más, mint épen az általa fundált kollégium.

Épen ilyen határozottan szól a többi „donationalis“ levelben is. Pld. a tokaji „Hét Szeölleő“-ről szóló donatio így tüzi ki a célt: „Nihil antiquius habuimus, quam ut verbi dei ministrorum liberaliumque artium professorum in hoc Gymnasio Collegii nostri copiam haberemus.“

És miután elmondja, hogy eddig bőven gondoskodott az ő kollégiumának feuntartásáról, így szól: „velimus in posterum etiam pari cura prospectum esse, ne certis idoneisque redivibus dictum Collegium distitui ullo umquam tempore contingat.“

Azt akarja ezek szerint a böles fejedelem, hogy a papképzésre és a többi tudományok művelésére alapított Collegiuma sem jövődelemben, sem kellő számu professorokban soha hiányt ne lásson.

2. A kollégium tulajdonjogát még teljesebben körülírja és szentesíti az Approbata Constitutio (Pars I., IX., X. Articulus III.), midőn biztosítja „mind a mostani, mind a jövődöbeli Professorokat, Mestereket, a kollégiumnak minden tagját“, hogy az eddig birt jöszágokban és egyéb legátumokban őket az ország rendjei megtartják, és az egyes birtokrészeket avagy még csak kicserélni is alkalmasabb és legalább egyenértékű birtokokkal csupán az esetben fogják, ha az „communis interessantium consensu“ — az érdekelt felek, első sorban a főiskola előjárósága beleegyezésével történhetik.

E biztatás mellett azonban az approbata idézett törvénycikke figyelmeztet arra is, hogy „ha Istennek hazánkra bocsátott csapásából a Collegium teljesen ruináltatnak, és vagy ideig, vagy akármilyen módon a fiskus vagy mások kezére deventálnának ezen birtokok: ilyen esetben tartassanak fiskálításoknak és perennali jure ne birassanak.“

Kétségtelen és egyedül jogos birtokosoknak jelenti ki a már említett dominiumban a Bethlen-kollégiumot a Mária Theresia nevében 1774-ben kiadott ítélet, melyben a legfelsőbb ítélőszék a „Fiscus“-t véglegesen elutasítja az Enyedre áthelyezett intézet ellen indított igénykeresetével, mint a melyet úgy az alapítás törvényessége, mint a később hozott országos törvények teljesen kizárnak. (Hogy mi volt a támadás oka, azt a főiskola akkori gondnokai, vezetői nagyon jól látták. A szabadságot lehellő, magyar nemzeti szellemének öserejében meg nem közelíthető, tősgyökeres protestans intézet régóta szálla volt a bécsi kormány és némely katholizáló áramlatok szemében; létalapjának, vagyonának elkobzásával szereték volna kitörölni az élők sorából. Akkor tehát Bécs és a vallási türelmetlenség egyesült támadása sem tudta kiforgatni a nemzet testébe épült szilárd alapjaiból. Lehetséges volna-e, hogy most éppen a magyar protestans világ kebeléből jöjjön ellene a létalapját fenyegető támadás?! Nem! Sohasem!)

(Vége következik.)

Károly anyja, egy saját munkájú ruhát ajándékozott Harold dán királynak, mikor 826. felvette a keresztiséget. Mathild királyné, hódító Vilmos neje pedig az u. n. bayeux-i himzést készítette, mely 70 méter hosszú s 1225 különféle alakot tüntet föl. Nincs tehát ok, hogy el ne higyjük, hogy Szent István palástja Gizella kezeműve, legalább legnagyobb részt. Ez annál valószínűbb, mert Gizella királynő több egyházi ruhát küldött XVIII. János pápának. Az egyikét, egy kazulát, melyen a királyné neve arany betűkkel tündöklött, 1019-ben Tréves városába vitte és hagyta IX. Leó pápa, annak előtte toul-i püspök, míg a másik kazulát a Metz melletti Szent Arnould nevű helység apátságai templomának ajándékozta, mikor azt 1049-ben, újból történt fölépítése alkalmából fölszentelte. Mindkét ruha, sajnos elveszett. Az utóbbiról azonban egy 1770-ből kelt leírás és rajz létezik, mely szerint a ruha vörösselyemből való volt kékes reflexszel és formájára nézve egészen kerek. Középen lyuk volt a fej számára. Innét bibor selyem sávfintott le, rajta Krisztus, a mint jobbajával áldást oszt, baljában az evangéliumot tartja, alatta Szt. Péter, s ez alatt Szt. Pál. valamennyi alak arannyal himezve. Arany himzésű apostolok is voltak rajta láthatók egy vízszintes sávban, mely a ruha hátsó oldalán vonult végig. Ugyanitt legfelül, a követ-

kező szintén himzett febrát ékeskedett: S. Hungarorum R. et Gisla dilecta sibi Coniux mittunt haec munera dno Apostolico Johanne. Az egyetlen Szt. Istvánnal egykoru János nevű pápa XVIII. János volt, aki 1003—1009-ig ült a pápai trónuson.

Még egy, imént említett ruhákkal összefüggő emlékről kell szólanom: a pannonhalmi kincstárban lévő festett palástról, mely jelenleg az ezredéves kiállítás történelmi főcsoportjának egyik nevezetessége. A kápolnában van föllállítva. E palástról csak annyi bizonyos, hogy a XVIII. század közepe táján találtatott Becsben a kincstárban s onnét a szt. Benedek-rend visszaállításának alkalmával került Pannonhalmára. Vannak tudósok, így Bock s Ipolyi is, a kik e fölött vékony szövötü köpenyt, melyre csekély eltéréssel u. a. minta van festve, a mely szt. István palástját disziti, a koronázási palást mintájának hajlandók tekinteni. Én nem osztom e nézetet. Azt hiszem, hogy a pannonhalmi palást valamely régi másolat. Mert ha ez volna az eredeti, akkor olyan formájának kellene lennie, a minő volt Szt. István palástjának hajdan, s nem abban az állapotban tüntetné föl, a melybe későbbi átalakítások s csonkítások után jutott, szóval aminő ma.

(Bp. H.)

Radács Jenő.

A junius 8-iki ünnepély Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jun. 8.

Néhány órája már, hogy lezajlott a maga nemében páratlan ünnepély és még mindig az álmok tündérhonában képzelem magamat! Szemeim előtt még mindig a káprázatos színpompában ragyogó díszmenet tánczol. Szinte képtelen vagyok rendezni eszméimet, benyomásaimat. Szeretnék visszavonulva mindenkitől, csendesen, senki által nem zavarva ismételtén átélvezni lelki szemimmal mindent, mindent, mit e feledhetetlenül szép nap nyújtott.

Ámde nem lehet; szólit a kötelesség, sietek tőlem kitelhetőleg olvasóink szemei elé varázsolni e napot, bárha tudom, hogy azt közönyös papíron, hideg betűk segítségével, a maga nagyságában, szépségében lehetetlen!

* * *

Mintha Árpád honszerző magyarjai, Rákóczy Ferencz kuruczai keitek volna fel sirjaikból, hogy legfőbb haduruk előtt lusztrumot tartsanak, oly képet nyújtott ma a Vérmező. Azt a gazdag színpompát, azokat a korhű jelmezeket, mely ma a néző szeme elé tárult, toll leírni gyenge.

Már reggeli hat óra után kezdtek gyülekezni a vármegyék bandériumai, vagyont érő, toporzékoló paripáikon. Legpontosabb volt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, mely már fél 7 órakor Beniczky főispán vezetése alatt megjelent. A vármegyék gyülekező helyeit táblák jelezték abc sorrendben s betellett jó harmadfél óra, míg a bandériumok kiszabott helyeiket elfoglallhatták. Sajnos, hogy az ünnep nem mulhatott el szerencsétlenség nélkül. Egypár leventét a szokatlan látványosságra és zajra levetett megbokrosodott paripája, de hiszen az ilyesmi katonadolog, még a legjobb lovassal is megcsúszhat. Az egyik mágnást például úgy hajította a fején keresztül a fölös számmal megjelent nézők közé a lova, hogy a publikum karjainál fogta föl, s a vadul száguldó mént hosszas hajsza után tudták csak megfekezhetni. Legszerencsétlenebbül járt Bácsmegey Imre, vasmegeyi banderialista, akit egyik csődör úgy rugott fejbe, hogy a mentők szállították el s állapota, mint mondják, reménytelen, mert agyrázkódást szenvedett.

Röviddel 9 óra előtt kürtszó jelezte, hogy Perczel Dezső belügyminiszter, a menet vezetője, megerkezett. Nemsokára rá megindultak a bandériumok. Legelőt öt herold lovagolt, utánuk a belügyminiszter következett, aki buzogányt tartva kezében, lovát sárga-kékbe öltöztet két apród vezette; öt Budapest fővárosi lovasai követték. Ezután a vármegyék következtek: Alsófehér, Arad, Abauj vármegye s a többi megyék alfabetikus sorrendben.

A közönség különösen megéljenezte a farkasbőr kaczagányos pestvármegyeieket, a füzöld esanádiakat, akik előtt a vármegye címerez pajsát vitték, az Árpád korabeli vasinges párdúczbőrös hevesmegyeieket, az inszurrekcionális huszár egyenruhájú jászokumokat, akiknek fegyelmezettsége különösen feltűnt. Tetszetős volt még Alsófehér, Komárom, Szilágy banderiuma és Torontál vármegye lovassága, melynek tagjai, az ugynevezett paraszt bandérium, rövid szűrt és árvalányhajas kucsát viseltek. Az elvonulás a Vérmezőről majd egy óráig tartott.

A közönség körében, mely a magyar díszruhák fényéhez meglehetősen hozzászokott

már, különösen a történelmi nevezetességű jelmezek és az egyforma díszruhában megjelent lovasok arattak élénk tetszést, s így Csanád-vármegyének a hét éves háborúból származó huszár-egyenruhás bandériuma, Csik vármegye felében kék, felében vörös nyestprémes mentében és megfelelő színű nadrágban és prémes attilában megjelent bandériuma, Esztergom vármegye bandériuma pánczélinges lovasaival, akik kék rókaprémét, nyakukban aranylánczsal, a vármegye zománczezimerével, kucsmajukon hollószárnnyal és sárga csizmát arany sarkantyúval viseltek, és valamennyien karddal és csatabárdal voltak fölfegyverezve.

Komárom szab. kir. város bandériuma a szekeres gazdáknak díszruhájában, Liptó vármegye pánczélinges farkasbőr kaczagányos bandériuma az 1748-iki felkelési lobogóval.

Szepes vármegye bandériuma az erdélyi fejedelmek korabeli öltözkéivel ezüst gombos, barnaposztó dolmány, magyar szabásu nadrág, fehér rüsch ingelő és kézelő, magyar csizma ezüst zsinórzattal, nyusztprémes kucsma bársony csücsessel és nemzetiszín bokretával és görbe karddal.

Szepes vármegye bandériuma a régi szepesi lándzsások egyenruhájában, pánczélinggel, sisakkal és medvekaczagányval, mely a „Szepesi Tíz Lándzsások“ történelmi reminiszcenciáját keltette a szemlélőben; Temesvár szabad királyi város bandériuma fehér selyem attilával, arany és zöld brokáttal, meggy színű bársonymente nyusztprémével, vörös nadrággal, meggy színű bársony kucsmaival, hármastollal és gazdag ékszer-díszszel, valamennyien fehér lovon; és Vasmegeyi bandériumának pánczélinges fegyverzetű lovasai. Fiume szabad királyi város díszes bandériuma zárta be a menetet ezen részét Batthyányi Lajos gróf fiúmei kormányzó vezetése alatt; a bandérium tagjai egyforma díszruhákban, a város vörös-sárga-kék színeivel vonultak fel.

S megkezdődött a felvonulás pompás katonai fegyelemben, mint ahogy egy harcias erényekben bővelkedő nemzet bandériumához illik. Egy-egy megbokrosodott ló adott ugyan dolgot a fényes öltöztetű csatlósoknak, de a paripa csakhamar megszeliült. A Vérmező torkolatánál egy fotografus pillanatnyi felvételeket csinált s meglehetősen tolakodóan állította meg az egyes banderista csoportokat.

* * *

A királyi palota udvarán, bár oda aránylag igen korlátolt számú előkelő közönséget bocsátottak be, már reggel hét órakor élénk volt a sürgés-forgás.

Valamivel 8 óra után a palotaőrök hárságy vezérszava s a közönség zugó eljenzése jelezte a főhercegi kocsik érkezését s háromnegyed 9 órakor már megjelent a palota erkélyén az udvar, mindenek előtt az erkély középső részén magyar lovastábornoki dísz egyenruhában a király Lajos Viktor főherceggel, Stefánia özv. trónörökösné pompás díszmagyar öltönyben és kis leánya, a szelid tekintetű bájos Erzsébet kir. hercegnő világoskék öltönyben.

Kevés vártatva Erzsébet királyné ő felsége is megjelent az erkély középső részén, kit ugy Stefánia özvegy trónörökösné, mint Erzsébet kir. hercegnő kézesókkal üdvözöltek. A királyné tetőtől talpig magyar gyászruhában volt, hosszú gyászfátyollal, de arczán fátyolt nem viselt. Az erkélynek a nézőtől jobbra eső részén foglaltak helyet

változatos csoportban Izabella kir. hercegnő, fehér gyönggyel díszített pompás díszmagyarban, Jenő és Rainer kir. hercegek, Frigyes kir. herceg, József kir. herceg, József Ágost kir. herceg dragonyos egyenruhában, Augusztina kir. hercegnő fényes magyar díszben, zöld bársony mentével, István kir. herceg tengerész egyenruhában és Lujza köburgi hercegnő.

Az erkélynek a nézőtől balra eső részén foglaltak helyet Ferdinánd toskánai nagyherceg és neje, fiai Lipót Ferdinánd, József Ferdinánd és Péter Ferdinánd kir. hercegek, Ferencz Salvator kir. herceg, Károly István kir. herceg, Mária Terézia kir. hercegnő és Köburg Fülöp herceg.

Pontban 9 órakor jelentették a királynak, hogy a díszmenet közeleg és kevéssel rá már hallatszott a hat magyar himnondó lovas harsonáinak élénk hangja. A menetet, amely háromnegyed 9-kor kezdett felvonulni példás rendben a Vérmezőről, elejével pontban 9 óra 5 perczkor érkezett a királyi palota udvarára s annak először a tribünök előtti részén haladt végig, majd körben ő felségeik és az uralkodóház tagjai előtt elhaladva, ismét tovább vonult a Mátyás-templom s onnan az új országház felé. A király, a királyné és az uralkodóház többi tagjai mind a legelőnebb figyelemmel és látható érdeklődéssel kísérték a díszmenetet és kegyesen fogadták az egyes törvényhatóságok hódolatát, amelyet a bandériumok a zászlóknak — többnyire vihartépte történelmi nevezetességű lobogóknak — tiszteletteljes meghajtásával fejeztek ki.

A díszmenet, amint a Szentháromság-téren keresztül a Verbóczy-utczába ért, megállapodott, hogy a szent koronát magához vegye. A Mátyás-templom főbejáratánál Bogisich Mihály prépost, Szilágy József, Radvánszky Béla báró koronaőrök, Tisza Kálmán és herceg Eszterházy Pál királyi biztosok várakoztak, hogy a koronát s a koronázási jelvényeket az erre a célra rendelt díszkocsira feltegyék. A templomok összes harangja zúgott s az orgona is szólott.

A szent tárgyaknak a kocsiban való elhelyezése után a menet a Verbóczy-utczán, a bécsi kapun s az Ostrom-utczán vonult a Margit-hídig, és onnan a Markó-utczán át az új országház elé, hol az ezredéves országgyűlés volt lefolyandó.

A magyar nemzet országgyűlése egy kitörülhetetlen, ezredévek viharával, dicsőséggel küzdő érczlapot illesztett ma a történelem épüszthatlan csarnokába.

Régi dicsőségünket újra tündökölni láttuk. A haza egét évszázadok óta többé-kevésbé eltakaró szürke, baljóslatu fellegek szétfoszlottak; fényt és világosságot, gyönyört és dicsőséget, reményt és boldogságot sugárzott mindenfelé a szent korona ragyogása.

Mert az első magyar király koronája ott volt ma a nemzet színe előtt, megszentelve a helyet, ahol a második ezerév alapvető törvényeit kell majd meghozni.

Soha magasztosabb pillanatot nem örökölt még meg festő ecsetje, soha nagyszerűbb látványt nem irt még le a történetírő.

Az új országháznak rendesen tizenhat szögből fejlődő kupola-terme volt a szentélye a történelmi eseménynek.

Fél tizenkettőre volt hirdetve a főrendiház és képviselőház manapi ülése, de kilencz órakor már az országgyűlés díszruhás tagjai ott jártak délczegezen fel és alá a hatalmas előcsarnokban, bámulva a világ egyik

legszebb parlamentjének nagyszerű építkezéseit.

A tulajdonképeni karzatokon csak igen kevesen voltak jelen, mert rendkívüli mérsékelt számban adtak csak ki belépő jegyeket.

... Féltenegykor egyszerre kiürültek termek, folyosók és buffet, mely pedig igen nagy látogatásnak örvendett.

A Markó-utca felől felhangzott a kürtösök harsonája: a díszmenet az országgyűlés háza elé érkezett.

Főrendek és képviselők ellepték a lépcsőfokokat eltele a látvány nagyszerűségétől.

Éljen! Éljen! — hangzott fel egyre-másra, amint a történeti Magyarország elvonult a parlament épülete előtt.

Egy óra múlva az utolsó nemes lovas is elhaladt a már messze haladó csapatok után és ezzel kezdetét vette az ülés a kupolateremben.

A hivatalos napirend a következő volt:

A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS KÉT HÁZA
a honalapítás ezredéves emlékének megünneplése
alkalmából

1896. évi június hó 8-án délelőtt 12 órakor

az állandó országház kupolatermében

EGYÜTTES ÜLÉST

tart.

E L N Ö K Ö K:

a főrendiház részéről a képviselőház részéről
Gr. Károlyi Tibor. **Szilágyi Dezső.**

J E G Y Z Ő K

a főrendiház részéről a képviselőház részéről
Gyulai Pál. **Molnár Antal.**

T Á R G Y A:

1. Elnöki megnyitó beszéd.

2. A honalapítás ezredéves emlékének törvénybe iktatásáról szóló 1896. évi VII-ik törvényzikk felolvasása.

Fél tizenkettő után csend lett az óriási teremben.

Megérkeztek az ország zászlóvivői, kik az elnökség előtt sorfalat képeztek.

Az ország zászlóit nyomon követték néma csendben Csáky Albin gróf és Josipovich Géza, kik a szent koronát hozták, kik két koronaőr segítségével úgy a koronát, mint a többi klenodiumot elhelyezték az aranyozott oltáremelvényen, mely most már egyedül képezte az érdeklődés tárgyát.

E közben úgy a főpapi kar, mint a kormány tagjai is megérkeztek teljes számban.

Néhány pillanat múlva feltűnt a jobb oldali bejáratnál Károlyi Tibor gróf és Szilágyi Dezső elnökök alakja.

A két elnök együttesen haladt az emelvény felé, melyen akkor már Gyulai Pál és Molnár Antal jegyzők helyet foglaltak.

A két elnök leült — de az ülést egyik sem nyitotta meg.

Vártak még valamire: a királyi hercegnők és királyi hercegek megjelenésére.

Kis vártatva aztán Szapáry István gróf főrendiházi háznagy bevezette a királyi hercegeket, kik kivétel nélkül katonai díszegyenruhákban jelentek meg.

Ott voltak:

Lajos Viktor, Károly István, István, József, Ferencz Salvator, Jenő, Frigyes, Rajner, József, Ágost királyi hercegek, Ferdinánd toszkanai nagyherceg, továbbá fiai József Ferdinánd királyi hercegek és Kóburg Fülöp herceg.

Zajos, falrengető éljenzés fogadta a királyi hercegek érkezését, kik után csakhamar a királyi hercegasszonyok is megjelentek.

Legelsőnek jött Stefánia özvegy trónörö-

kösné, ki a zajosan éljenző országgyűlés üdvözlésének viszonzásául többször meghajtotta magát és aztán helyet foglalt az első pad sor első székén. Melléje kerültek: Izabella, Blanka, Alice kir. hercegnők, kik szintén díszmagyar ruhát viseltek, fejükön pártával. Jobbról szintén az első sorban ültek: Augusztá, Gizella, Kóburg Lujza kir. hercegnők, kik szintén dolmányos díszmagyart viseltek.

Együtt volt tehát az egész nemzet. Csak az hiányzott, ki első köztünk: a király.

De még sem. Ferencz József távol volt ugyan személyében, a szent koronában azonban, mely minden honfikelet megihletett, jelen volt a király is, mert a szent koronában király és nemzet elválaszthatlan.

És mégis, ha ott lett volna! Ha hallotta volna azt a szünni nem akaró éljenzést, azt a páratlan lelkesedést, mely nevének említésekor önkéntlenül tört elő a nemzetnagykok kebeléből!

A nemzet igaz érzületének tolmácsolása volt ez a megnyilatkozás, valamint Károlyi Tibor gróf beszéde is, melynek a lelkésütség nagyszerű megnyilatkozása mintegy természetes következménye volt.

A zajos, szünni nem akaró éljenzés lecsillapulta után Szilágyi Dezső vette át a szót, ki is Molnár Antal jegyzővel felolvasatván a honfoglalás ezredéves emlékének törvénybe iktatására vonatkozó 1896. évi VII. törvényzikket. minek megtörténte után az ülést, általános lelkesütség közepette berekesztette és a két ház tagjai, hódoló bandérium, diszkocsik, fényes kíséret a Váci-köruton, Erzsébet téren, Fürdő-utcán, Ferencz József téren, a lánchidon és Albrecht-uton át a népek tizezreinek éljenci által kísérve felvonultak a koronát és koronázási jelvényeket kísérve a királyi várakba az országgyűlés hódolatának kifejezése végett.

Két órakor érkezett meg a koronázási jelvényeket hozó csoport. A fővartáról dobpergés jelezte, hogy a menet azon része közeleg. A közönséget ismét az a mély elfogódottság fogta el, mely a szent korona láttára oly felemelő érzést ébresztett az utolsó három nap alatt minden emberben, kinek a koronát láthatnia alkalma volt.

Az őrség fegyverbe állott, a katonaság tisztelgett a palota előtt álló főrendek és képviselők pedig tiszteletteljesen levették kalpagjaikat és néma üdvözléssel fogadták a koronát, melyet gróf Karácsony Aladár és gróf Pallavicini Sándor emelt ki a kocsiból és vitt fel a koronaterembe.

A koronázási jelvényeket most egy udvari és egy kamarai fourier előlmenése mellett bevitték a kihallgatási terembe, hol a szent ereklyéket herceg Eszterházy Pál és Tisza Kálmán, a királyi biztosok, továbbá Szilágyi József és báró Radványzky Béla koronaőrök elhelyezték az elkészített emelvényre.

Valamennyi zászlós ur és méltóság most bement a nagy terembe, csak a két koronaőr maradt a nyitva álló koronázási jelvények mellett mindaddig, míg a felség előtti hódolátnak vége nem volt.

A királyi palota nagy terme ez alatt ugyanazt a gyönyörű képet tüntette fel, amit néhány rövid órával előbb az új országház nagyszerű kupolaterme.

Mennyi pompa, mennyi gazdagság! Ragyogó tollu poetának kellene az embernek lennie, hogy e mesébe illő álmoképről csak megközelítő képet is adni képes legyen. Amit a magyar nemzet erőben, gazdagságban, előkelőségben és tudományban feltűn-

etni képes, az itt egybegyűlt, hogy bemutassa hódolatát a királyi pár előtt.

Csak nagyon kevesen hiányoztak a magyar országgyűlés tagjai közül és csak igen kevesen voltak azok, kik e szemképrázató kép hatását a fekete frakk-öltönyben gyöngítették.

Röviddel két óra után Apponyi Lajos gróf magyar udvarnagy bevezette a kir. ház tagjait a nagy terembe, hol ők egy közepén felállított emelvényen foglaltak helyet és az egybegyűlt törvényhozók által óriási, perczekig tartó éljenzéssel fogadtattak.

Alig, hogy a fenségek elfoglalták helyeiket, az ajtón néhány botútés jelezte, hogy a felségek is közelednek.

Most perczekig tartó éljenzés közepette jelentek meg a király és a királyné. A király lovassági tábornoki ruhát viselt és abban a viruló egészség képét mutatta. A királyné magas, magyar szabásu ruhát viselt ma is, mint mindenkor, elragadva mindenkit bájával és szeretetreméltóságával.

A királyi pár a trón alatt foglalt helyet és az éljenzés lecsillapulta után Szilágyi Dezső intézett a királyi párhoz remek és felekölt szellemű beszédet, melyre ő Felső megmaghatottan felelt és ezzel, valamint a koronázási jelvények elzárása után a fényes aktusok sorozata véget ért.

Mig a várakban a hódoló tisztelgés folyt, a lovas bandérium azon tagjai, kik nem tartoztak az országgyűlés valamely házához, a vérmezőre siettek, hogy a fárasztó menet után kényelembe helyezték magukat.

Valóban feltétlen elismerés illeti a banderistákat, kik reggel 4 órától délután 2 óráig ültek lovon és mindvégig daliásan végezték szép feladatukat és nyújtottak a százazernyi nézőnek olyan látványt, melyet feladni soha sem fog!

A páratlan, évszázadokban csak egyszer, és a szinompát tekintve, akkor is csak nálunk magyaroknál előfordulható ünnepélyre városunkból is sokan utaztak fel az ország szívébe, és azon szerecsések, benyomásaik megállapodása után, szívesek lesznek hozzátartozóik, ismerőseik körében élő szóval kiegészíteni esetleg hézagos és lapunk olvasó közönségének érdekében hevenyében papírra vetett tudósításomat.

Vegyes hírek.

— **Kinevezések.** A király Csernátóni Vajda Péter nagyenyedi járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig Beke Márton állami elemi tanítót Alsó-Fehérvármegye tanfelügyelőségéhez a XI. fizetési osztályban egyelőre ideiglenes minőségben tolnokká.

— **Derék tornász ifjaink** vasárnap, a déli vonattal tértek haza budapesti győzelmes útjokból, hol újabb babérokat szereztek maguknak és nevelő anyjuknak, a Bethlen-főiskolának. Az érkező ifjakat tanáraik, tanuló társaik és a tűzoltó-zenekar várta az indóháznál, és ha ezt nem nagyobb közönség tette, az nem érdeklődéshiány, hanem mert általánosán úgy volt tudva, hogy Arad felől érkeznek a 2 órai vonattal. A napbarnított és virágcsokrokkal feldíszített ifjak ruganyos léptekkel vonultak be a tűzoltó-zenekar lelkesítő hangjai mellett, a Magyar-utcán át, a kollégium udvarára, hol Nagy Lajos rector professor fogadta igen szép, lelkes beszéddel, melyre Szilágyi Gyula igazgató tanár, az ifjak

vezetője felelt. Hogy pedig a mi fiaink tényleg újabb dicsőséget szereztek ezen útközbán, bizonyítja azon két díszoklevél, melyek egyikét a katonai gyakorlatokért, másikát a csapatornázásért kapták, ami nem kis kitüntetés ott, hol 124 egyesület versenyzett, és talán többet is er egy-két egyéni kitüntetésnél, mert ezen oklevelek az egésznek kitűnő magatartását, képzettségét igazolják, dicsérik. Éljenek a mi derek fiaink!

— **A városi elemi leányiskola vizsgálói** a hó 5-én és 6-án folytak le, és pedig, igen helyes intézkedés folytán, a sétatéri fedett táncz helyiségben, hol mindenesetre kényelmesebben érzik magukat közönség, tanítók, tanítványok, — ha már vizsgaterem nincsen az új iskolában — mint a régi városháza dohos nagytermében. A vizsgák igen jól folytak le és a növendékek szép eredményt mutattak fel.

— **A nagyenyedi polgári iskola önképzőköre** vasárnap tartotta évzáró ünnepélyét a leányiskola tornatermében, mely alig volt képes befogadni az érdeklődő, nagyszámu közönséget. Valóban kár volt az érdekes műsorral rendelkező ünnepélyt nem a sétatéri fedett táncz helyiségben tartani meg, hol az előkelő közönség kevésbbé lett volna kitéve a szorongásnak és fullasztó hőségnek. Az ünnepély lefolyása igazolta a nagymérvű érdeklődést, mert a 10 pontból álló műsor minden egyes száma osztatlan tetszésben részesült és tanúságot tett arról, hogy a növendékek az év folyamán érdemleges munkát végeztek az önművelődés terén. Érdekkel hallgattuk különösen Kovács Mariska felolvasását, mely „A honfoglalás” és „magyarok bejövetele” című képeket ismertette, — Havas Irma szépen előadott pályanyertes irodalmi dolgozatát, mely gyakorlott írói tehetségre vallott, — ugyancsak Havas Irma és társnői: Sallak Lila, Bartha Anna, Czirner Ella és Demény Ilona két csoportban bemutatott versenyszavalsait, mely után a kisebb versenyzők közül Bartha Anna, a nagyobbak közül Sallak Lila neve került ki győztesként a szavazó urnából. Kellemmel és csinosan zongorázott Lázár Málcsi, — kedvesen énekelt először az I., később a III. és IV. polgári osztály Lamacs Lujza zongorakísérete mellett. Fénypontját képezte az ünnepélynek a 8 kézre Klein Margit, Magyar Jolán, Müller Ida és Schmidt Bella által Liszt gyönyörű átíratában előadott „Rákóczi-induló”, mely igen szépen és hatásosan előadva, oly lelkesedést keltett, hogy a kedves szereplőknek meg kellett ismételnök. A négy növendék becsületére válik tanítójának, Vincze Dánielné úrnőnek.

— **Torna-vizsga.** A nagyenyedi polgári leányiskola udvarán nagy és előkelő közönség gyűlt egybe kedden, hogy a növendékek torna-vizsgájában gyönyörködjen. Aki megjelent, nem is bánta meg, mert a szabatos, egyöntetű mutatványok valóban érdemesek voltak úgy a megtekintésre, mint azon tetszésnyilvánításokra, melyeket sürűn vtvak ki. Emelte a mutatványok érdekességét a növendékek csinos egyenruhája, mely amilyen egyszerű, olyan csinos és célirányos. Feltétlen dicséret és elismerés illeti a növendékek torna-tanítóit, Hajdu Erzsébet és Lamacs Lujza kisasszonyokat, kiknek első sorban érdemük a felmutatott szép eredmény.

— **Iparosok mulatsága.** Városi iparos ifjaink közül 8 fiatal egyén rövid idő előtt

elhatározta, hogy a minden évben megtartandó majális az idén is megtartják. Hamarosan elnököt, pénztárnokot és ellenőrt választottak maguknak előkelőbb iparosaink közül és a jó siker reményében szét is küldötték a meghívókat. Lejárt az idő, eljött a hó 7-ike, amely napon szándékozták megtartani a mulatságot. Nemcsak ők, a rendezők, hanem talán mi is aggódva néztünk a siker elé, mert — tekintve a kört, melynek javára a majális rendeztetett — mi is szívesen járultunk filléreinkkel az anyagi sikerhez. De nem csak mi, hanem városunk közönségének színe-java is sietett filléréivel a kasz-szához. Erkölcsei sikerben sem volt hiány. Sok szép leány és tánczos volt jelen a mulatságon, úgy, hogy a négyeseket 40—50 pár tánczolta. A jól sikerült mulatság, mely már délután megkezdődött, csak a késő reggeli órákban ért véget. Bevétele a mulatságnak a 200 koronát felülhaladta. E mulatságon felülfizetni szivesek voltak: Csató János, ifj. Czirner József, id. Polonyi Domokos, Mátyás Sándor, Székelyhidy János, Huber Gerő 1—1 frtot. Szilágyi Farkas, Jakab Károly, Szóke István 50—50 krt. Dr. Varró László, Lucze István, Balla Béla, Oláh András, Csibi Lajos, Csiki Károly, Sklécz Károly, ifj. Pitlich Gusztáv, Girta Miklós, Harkányi Miklós, Szenkovics Kristóf, Kiss Károly, N. N. és N. N., Lázár Aurél, N. N., Pogány János, Papp Gyula, Incze Samu 40—40 krt. Szöcs Mihály, Nagy Miklós, Benyovics Adolf, Mátyás Sándorné, Finta Ferencz, Kelemen Sándor, Horváth Bálint 30—30 krt. Besenyei Sándor, Lázár József, Czibala N., Vilkk Tamás, és N. N. 20—20 kr. E felülfizetéseket fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— **Mulatság.** A nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egylet 1896. évi június 21-én zártkörű tánczmulatságot rendez a sétatéri fedett táncz helyiségben, melyre eleve is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Koncert.** A nagyenyedi Bethlen-főiskolával kapcsolatos ev. ref. tanító-képzőintézet ifjusága szokásos orgona-versenyét folyó hó 14-én (vasárnap) a délelőtti istentisztelet után fogja megtartani.

— **Utazási ösztöndíj.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát folyó évi május 16-án 30362. sz. számu leiratában értesítette a kereskedelmi miniszter, hogy a megelőző évekhez hasonlóan, a f. 1896. évben is hajlandó a kamarakerületből egy törekvő és kellőleg képesített iparos ifjút 300 frt utazási ösztöndíjban részesíteni. Ez ösztöndíj célja, hogy ezzel a külföldön való további szakszerű kiképzés megszerezhető és az ott szerzett ismeret később hazánkban a hazai ipar és kereskedelem érdekében kifejezhető és értékesíthető legyen. Pályázhat a kamara területén, t. i. Alsófehér, Beszterce-Naszód, Kis-Küküllő, Kolozs, Szilágy, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben lakó, vagy itt született iparos ifjú. Az ily ösztöndíj elnyeréseért folyamodók 50 kros bélyeggel ellátott kérvényeiket folyó 1896. évi jun. 25-ig a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához nyújtsák be. A kérvényhez csatolandók: a keresztelési (születési) bizonyítvány, a bevégzett tanulmányokat igazoló bizonyítványok, a közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, valamint az eddigi gyakorlati foglalkozásról szóló igazolvány. A kérvényben előadandók továbbá: a folyamodó családi viszonyai, a választott hivatás gyakorlati köre, végül: nyelvismeretei és a szándékba vett külföldi ut terve.

— **Felülfizetések.** A nagyenyedi polg. olvasó-egylet által tartott tánczmulatság alkalmából utólag felülfizetni szivesek voltak: Vadady Gergely (Sárdiól) 2 frtot és Sükösd Mihály 1 frtot.

— **A legújabb amerikai repülőgép.** Amerikában P. Langley olyan repülőgépet talált föl, mely az amerikai lapok szerint immár kétségtelenül megoldja a repülés titkát. Május 6-án Washington mellett szállt föl ez a gőzgép által megindított modell mintegy 100 láb magasra s azután nyugodtan repült 800 méternyire. Mikor a gőz fogytán volt, a gép lassan alászállt. Ekkor újra megindították s a második fölszállás is pompásan sikerült. A kísérletet Graham Bell, a telefon feltalálója, is végignézte s kijelentette, hogy szerinte ez az experimentum historiai jelentőséggel bír. Az új gép aczélból készült s gőzerőre van berendezve, alakja óriási madárhoz hasonlít, mely rendkívül biztosan, nagy köríveket leírva szállt fölfelé s mikor 800 méternyire jutott, a mozgató csavarkerek megállása után a várt lezuhanás helyett olyan szeliden és kecsesen szállt lefelé, akár csak egy madár. Eppen egy folyó viz tükrére szállt le, melyet alig hogy megzavart. A gépezet kihalászása után pár percze újabb kísérletet tettek. Az új gépet „Aërodrome”-nak nevezi a föltaláló s tulajdonképpen egy löerejű gőzgépecske hajtja. Az egész gép összsulya 12 kilogramm. Könnyű aczélbordái három vízszintesen egymásra hajló vászonvitorlát tartanak. Az egész gép hossza 15 angol láb. Langley, a föltaláló, most nagyobb gépet készít s azt mondja, hogy az ő Aërodromja óránként 29 kilométernyi utat tud megtenni s ezt az aránylag lassu tempót nagyon fontosnak tartja a repülésre nézve, de a repülést óránként 100 mértföldre is ki lehet majd terjeszteni. Az Aërodrom egészen eltér az eddigi léghajók szerkezetétől. A mostani léghajók azért szállnak, mert könnyebbek, mint a levegő, Langley gépe 1000-szer nehezebb, mint az általa átszelt légrétegek. Az Aërodrom repülésénél a madarakat vette Langley mintául, mert a legnehezebb sas is egész napon át fönn tudja magát tartani, a nélkül, hogy a szárnyát libbenténé. Agép indulása csakis valamely magaslatról történhet, hogy a gép neki iramodhasson. A megterhelhetettségre nézve meg nagyon hallgat a tudós feltaláló s ha a gép repül is, az bizonyos, hogy mi még egyelőre csak a papíron repülünk.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A természetes és mesterséges takarmányok jelenlegi állása rendkívül kedvező, bő hozamra van kilátás; ennek következtében a most vethető takarmány-féléknek oly gyenge a kereslete, hogy forgalomról alig lehet szó és a heti jegyzések is inkább névleg értendők:

100 kilonként (nyersáruért) Budapesten:
Vöröslóhere 35—42 frt,
Luczerna 25—32 frt,
Baltaczim 9—9½ frt,
Bükköny 6—6½ frt.

Piaczi árak.

Nagy-Enyed, 1896. június 7.

Buza legjobb	100 kilogramm	7-50
„ közepszerű	„ „	7.—
Kétszeres legjobb	„ „	7.—
„ közepszerű	„ „	6-50
Rozs legjobb	„ „	5-50
„ közepszerű	„ „	5.—

Zab legjobb	100 kilogramm	5-50
" közepes	"	5-50
Kukorica (tengeri)	"	5.-
Burgonya	"	2.-
Széna legjobb	egy szekér	5-50-5-50
Szalma legjobb	"	2.-
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	"	3-50
Cserfa 1 " " " " " "	"	3-20
Tölgyfa 1 " " " " " "	"	3-50
Faszén kemény	egy hektoliter	1-70
Marhahús	1 kilogramm	-36
Sertéshús	"	-44
Szalonna	"	64-76
Disznósír	"	-90
Vöröshagyma	"	-10
Fokhagyma	"	-10

Meteorológiai jelentés június 7-től jun. 10-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Boru- lat	Csapadék	Hő max.	Napi min.
7	7	59.8	+15.9	NE ₁	1	—		
	2	56.8	+24.5	—	7	—	+26.3	+13.0
	9	58.0	+18.7	—	9	—		
8	7	60.5	+18.8	SW ₁	8	—		
	2	59.0	+25.8	W ₂	8 ●	16.0	+29.3	+12.0
	9	61.7	+16.3	—	10 ●	0.7		
9	7	61.8	+17.2	—	0	—		
	2	58.2	+27.3	S ₂	1 ●	0.4	+29.3	+16.3
	9	59.5	+19.0	—	10 ●	0.1		
10	7	60.2	+19.6	S ₁	9 ●	2.9		
	2	58.3	+21.9	—	—	—		
	9							

Kilátás: Borús, esős idő várható.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat foka = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, △ = dara.

Csarnok.

Hogy jutott Blaháné a népszínházhoz?

Vadnay Károly érdekesen mondja el, miként ment át Blaháné a nemzeti színházról a népszínház deszkáira.

Mikor Molnár György budai színházából a nemzeti színházhoz szerződtek, — írja Vadnay — akár a „Csikós“ Rózsiját játszotta, akár Török Bálintnét, akár a „Tündérlak“ szerelmes „galambom“-ját, akár „A strike“ fiatal özvegyét: nem győztem eléggé hallgatni a szívemmel s dicsérni a tollammal.

Magam is megriadtam, mikor ez egyszer — vonakodásért — keményen leszóltam.

Még aznap levelet kaptam Rákosi Jenőtől, aki azt írta nekem: „Ahelyett, hogy hírlapi cikkel riasztgatod, jobb volna, ha mint jó ismerőse, négy szem közt igyekeznél őt rábeszélni, hogy neki ma már a népszínház a helye. Beszélj vele s értesíts az eredményről.“

Volt alkalmam néhány nap múlva igen kecsesítő környezetben beszélni vele.

Tűr tábornok akkor künn lakott a Margitsziget egyik felső villájában s igen vidáman élt. Nagy pezsgős vacsorákra hívta meg régebbi katonai társait, az írók, művészek és művésznők közül számosat. (Egy időben a Margit-hidat építő francia mér-

nököket is, köztük Eyfelt, aki később a párisi világtárlat híres tornyának magasságáig emelkedett, hogy utóbb a Panama örvényébe zuhanjon. Akkor a Margit-szigeten még egyiket sem sejtettük róla.)

Azon az estén azonban csupa magyar társaság volt. Vigan pezsgőztünk s nyári meleg est lévén, Blaha Lujza felszólalt:

— Isten bizony, jó volna egy kis friss levegő a hűvös fák alatt.

— Ha megengedi, kísérem — mondtam neki; kaptam az alkalmon.

— Nem bánom, — viszonzá vigan, noha haragszom.

Elindultunk. Igen szép este volt. Az égen holdfény, a porondos uton hosszú árnyak, a lombok közt fülemilék csattogása.

— Maga egy csuf ember, lellem! — kezdé meg a szót. Illik az, hogy maga is minden áron el akart engemet tuszkolni a nemzeti színházról?

— El biz én — feleltem — s most is az a célom, hogy Julius Caesar lelkét öntsem bele, ki jobb szeretett első lenni egy faluban, mint második a városban. És ez a falu, ahová én nógatom, magának egy mindig szélesedő birodalom lesz.

— Be furákat mond! Nagyon otthon érzem én magamat a „nemzeti“-ben, s ahol én jól találok magamat, onnan nehezen mozdulok. Aztán ugy szeret engem is a közönség.

— Még jobban fogja szeretni ott, mert hisz ez a szeretet nincs egy faluhoz kötve. Magával viszi oda, ahová megy. Most csak a vasárnapok királynője, mert csak egy héten ez egy nap léphet föl népszínműben.

— Hát föllépek egyebben is. Hasznomat vehetik nekem másban is. Ott a játék-opera.

— Tudom, meg is próbálta már „A fekete dominó“-ban s nagyon kedves volt. De hát őszintén szólva, az a francia dominó még sines ugy az alakjához szabva, mint a magyar falu kurta rokolyája.

— Aztán ki tudja, megé-e az a színház? Nagyon messze künn van.

Nagyon kisvárosi fogalmaink voltak akkor még a távolságokról.

— Éppen azért kötelessége a népszínházhoz menni, hogy az megéljen. Elmegy önért a közönség még sokkal messzebbre is.

— Ejnye, lellem, de nagyra becsül.

— Nem többre, mint amennyit ér. S aztán mondd meg valamit. Nem sajnálna magára hagyni színpadi élettársát: Tamásit, aki már megy? És nem sajnálna magában maradni? Szétválva, az egymás szomorú özvegyei lesznek.

— Ebben mond valamit. Én bizony sajnálok tőle elválni.

— De hát jó az Isten, jót ad. Neki is majd csak akad ott színpadi párja s nekem is akadhat itten!

— Engedjen őszintén szólni. Neki fog akadni már olyan amilyen, mert ő az elemében lesz; de ön, kedves barátom, rosszul jár: elfogy lába lól a föld. Királyné föld nélkül! Gondolja meg, mily kár volna.

Elgondolkozott.

— A nemzeti színházban nem lehet ezentúl finomrözsizni. Tóth Ede a népszínháznak fogja írni színdarabjait. Szigligeti is — egy pár népdramát kivéve — minden népszínművét oda küldte át. Vagy vigjátékban akar szerepelni? Abban is lesz sok jó szerepe, de hát Prielle Kornélia marad az első.

— Leszek én szívesen második is ő mellette, ő utána.

— Jobb azouban, ha az új színházban a legelső lesz, az egyetlenegy, a páratlan. Aztán, asszonyom, ön igazi magyar asszony, ki érzi kötelességeit. A népszínház nagy magyar vívmány. Oda szokik az a közönség is, melyet nyelvében, szokásaiban magyarosítani kell. Öné lesz első sorban a dicsőség is ha oda szoktatja, hogy magyarrá tegye. Nem szükség erről többet beszélni. Hisz ön ezt érzi.

Most gondolkozott még csak el igazán, mélyen. Nem felelt és soha sem láttam komolyabban, mint e némaságában.

— Megírhatom Rákosi Jenőnek, hogy holnap a szerződés végett önt meglátogathatja?

— No hát nem bánom.

(Főv. Lap.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Nyersselyem básztruhákhoz való kelmet 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors és Shantung-Pongoes, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, kecskázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt áru postabérlés és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: **HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (3)

Schicht-téle szin-szappan

Törvényszéki belajstromozott védjegy:

Igen jól van szárítva, kitűnően tisztító, igen takarékos a használatban, kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérnemű és kéznek, egyáltalában a legjobb, ami a szin-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet. Kapható Nagy-Enyeden: Ifj. Lázár Károlynál.

324—1896. bv. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróság 2294—896. számú végzése által Sandor István végrehajtató javára nagyenyedi Reisner Reimund és társa ellen 320 frt tőke és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 375 frt 90 kr-ra becsült házi butorok, ágyneműk, fehérneműk, malacok, stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2973—896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Enyeden a városháza előtt leendő eszközölésére 1896. évi **Juni 18-ik napjának** d. e. 9 óra határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legjobbat ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N.-Enyeden, 1896. évi május hó 27-én.

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

736 1—1

Sz. 1259—896. tkv.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Iván Györgye a Sofici trimpoeli lakos végrehajtatonak Iván Stefan lui Niculae a Sofici trimpoeli végrehajtást szenvedő elleni 66 frt 20 kr tőke, ennek 1895. aug. 13-tól járó 6% kamatai, 39 frt 90 kr költség és járulékaik behajtása végett az abrudbányai kir. járásbíróság területéhez tartozó Zalathna község 1293 számú telekjegyzőkönyvben foglalt A + 4, 5—15 rendszám 8314, 8318, 8445, 8457, 8569, 8624, 8676, 8682, 8705/2, 8706/2, 8707/2, 9196/a, 10616, 10617, 10618, 10633, 10637, 10638, 11263 hr. sz. alatti ingatlanokból Iván Stefan lui Niculae 2/3-ad részére és tartozékai Trimpoele községben a községhezánál megtartandó nyilvános árverésen **1896. évi aug. hó 7-ik napján d. e. 10 órakor** 23, 46, 21, 14, 6, 85, 15, 108, 10, 31, 348, 14 frt kikiáltási ár 10%-ának bánatpénz gyanánt bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Abrudbányai kir. telekkönyvi hatóság
1896. évi május hó 6-án.

Zanathy Gábor,
kir. bírósági.

737 1—1

Üzleti állványok
és berendezések jutányos áron eladók.
Értekezhetni: **Czell Antal** urnál **Felvinczen.**
735 1—3

Goldberger Samu
sütő-üzletében Nagy-Enyeden naponta **friss fehér kenyér** és **vajas sütemény** kapható.
Ugyanitt **egy tanuló** azonnal felvétetik.
725 4—5

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben

csakis, mint eddig, ezentul is

Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztatálanságokat biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 frt.	
1 tégely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva. és kérietik a t. közönség csakis **Dienes**-féle eszéki kenőcsöt és szappant kéri és elfogadni. 10—16

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi **egészségi és családi kávé**, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható.

nálható, az örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszersmind a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

